

Sevim Akyürek
Arkeolog

Ve Ötzi Keşfedildi

1991 " Ötzi" Keşfedildi

Uluslararası bilim insanlarından oluşan araştırma ekibi yıllardan beri 19 Eylül 1991 yılına kadar

günümüze değin araştırmalar devam etmektedir. Matterhorn'un alt bölgelerinde Zermatt'ta Zürih Müzesi, 1993-1997 yılları arasında 22 metreka-relik alanda araştırmalar yaptı. 2600 m yükseklikte MÖ 7900-

yükseğinde(Bern- oberland Wallis) Schnidejoch'da Arkeolog Ursula Leuenberger tarafından bir Alp gezintisi sırasında keşfe-dilen kayınağacı kabuğundan yapılmış bir ok kılıfı parçası buldu. Devamında 2003- 2009

sayıda süs ve silah işlevinde kull-anılmış zengin maden kültürüne ulaşılmıştır . Fransa Alpe d'Huez adı ile tanınan bölgede çok sayıda buluntu ortaya çıkarılmış ve devamında İsviçre topraklarında ki maden bölgelerinde yeni araş-

bölgede buluntular aramaktaydı. Neden 19 Eylül 1991? O gün Erika ve Helmut Simon çifti Südtirol bölgesinde Tisenjoch 'da yaptıkları bir dağ gezisi sırasında buzul zamanından kalma bir erkek avcı cesedine ulaştılar. Yüksek dağ ve soğuklar nedeni ile bozulmadan kalan "Ötzi" üzerinde geniş araştırmalar yapıldı. MÖ 5300 yılında bir taşdevri insanının nasıl yaşadığı, nasıl beslendiği hakkında detaylı bilgiler edinildi. Ötzi aşağı yukarı 46 yaşında, 1.60 cm uzunluğunda, 38 numara ayak büyüklüğünde, 50 kg ağırlığında ve kahverengi uzun saçlara sahipti. Vücudunda pire, mafsal iltihabı ve bağırsak parazitleri ve çok kötü durumda olan ciğerlere sahipti. 2001 yılından beri yapılan röntgen çalışmalarında kürek kemiğinin alt kısmına rastlanılan zehirli bir ok ile arkadan vurularak öldürülmüştü. Bu buluntudan sonrada bilim insanları düzenli olarak Alplerdeki bilimsel araştırmalara devam etmektedirler.

1991 yılından Bugüne kadar yapılan araştırmalar

Alp bölgesinde 1980 yılından

1500 yıllarına ait buluntulara rastlanıldı. 1994 yılında yapılan bir sontaj kazısında geç neolitik ve mezolitik dönemlere ait buluntulara rastlanıldı. Sihlsee de bir avcı kampı bulundu. 1994-1995 yılında Rute Altwasserhşhle adı verilen mağarada ocak işlevini gören taşlara ve hayvan kemiklerine rastlanılmıştır. Son yıllarda Freiburg ve Waadländer Voralpen'lerde, Bern Oberland, Muotatal, Simplon, Binntal, Taggenburg, St Galler Rheintal, Leventina, Maggıatal, Ober ve Unter Engadin bölgelerinde araştırmalar yapıldı. Araştırmalar sonucunda Alplerdeki yaşam biçimleri ve dönemleri belgelendi. Mezolitik döneme ait mola yerleri, neolitik ve bronz çağı dönemlerine ait içerisinde ocak bulunana mağaralar, demir çağı döneminde Romalılara ait para ve eşyalar, Ortaçağ dönemine ait yeni yapılan yollar, para, çanak, çömlek, takı parçaları ve yaşam ve ticaret yerleri bulundu. Yapılan C14 (Karbon 14) metodları ve polenanalizlerinde çok değerli bilgilere ulaşıldı. Dünyanın gelişimi ve insanlığın toprakla buluşması bu metotlarla belgelendi. Denizden yüksekliği 2756 metre

yılları arasında Schneefeld bölgesinde buluntular ele geçirildi.

Alplerde maden kaynakları

Alplerde çok erken dönemlerde maden kaynakları insanlar tarafından kullanılmaya başlandı. Dağ kristali, yeşil taş, bakır, gümüş, altın gibi madenler görüldü, arandı ve binlerce yılda sökülerek götürüldü. Proje kapsamında sınır yerleşmelerinde madenlerin yanısıra arkeolojik verilerde ele geçirildi. Pierre ve Anne- Marie Pétrequin İtalyanın üst bölgelerinden Wallis'e kadar Jadedit, Eklogit ve Nephritlagerstatten bölgelerinde neolitik döneme ait buluntu yerlerini araştırdılar. MÖ 5. ve 4. bin yıllarına ait madenlerden yapılmış ok uçlarını Avusturya ve Fransa' ya kadar olan geniş bir bölgede prehistorya döneminde görebilmekteyiz. Graübünden Kantonu'na bağlı Oberhalbstein'da ilk dağdan maden çıkarma işlevi bronz ve demir devri dönemini olarak belgelenmiştir. Bu yüzdeb Wallis bölgesi de çok sayıda bakır işleyen yerleşim yerleri ve olağanüstü zenginlikten oluşmuş MÖ 2200 -1600 yılları arasında "Rohnekultur" adı verilen çok

tırmalar beklenilmektedir.

Gelecek; Problemler ve Kazançlar

İsviçre Alpleri'nde şimdiye kadar güzel ve iyi araştırma sonuçlarına rağmen halen araştırılması sonuçlanmayan birçok bölge bulunmaktadır. Mevcut durumda dağ silselerinde, inşaata başlanılmamış bölgelerde halen araştırılması yapılamamış boşluklar bulunmaktadır. Alplerin sınır bölgelerinde inşaatlara önlemler, teleferik istasyonları, kanalizasyon sistemleri, baraj inşaatları arkeologların gözetimi altında yapılmaktadır. Ek olarak araştırmalar Kanton sınırlarında , bölgesel alanlarda sınırlanmaktadır.

Devam etmekte olan bir problem dünyada var olan küresel ısınma ve buzulların hızla erimesidir. Bu arkeologlar için yeni buluntular keşfetmek için büyük bir şans. Ayrıca elde edilen eserlerin sergilenişi oldukça ilgi görmektedir. Örneğin " Ötzi" dünyada ilgi görmüş başarılı bir çalışmadır. Beraberinde "Alplerde ilk insanlar" ve " Alplerin tepesinde" sergileri müzelerde de ilgi görmektedir.